МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра теорії та практики перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Майя НІКОЛАЄВА
«_1_» ____09____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Український художній переклад: історія та сьогодення»

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія
Спеціалізація:	В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Освітньо-професійна програма:	«Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»

ОНУ
2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Український художній переклад: історія та сьогодення». Одеса: ОНУ, 2026. – 16 с.

Розробник: Ірина РАЄВСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та практики перекладу.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.
Завідувач кафедри _____ (Ольга ГРИНЬКО)
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»
Гарант ОПП _____ (Анжела БОЛДИРЕВА)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології
Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.
Голова НМК _____ (Олена ГРИГОРОВИЧ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
Протокол № ____ від «____» _____ 20___ р.
Завідувач кафедри _____ _____
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та практики перекладу
Протокол № ____ від «____» _____ 20___ р.
Завідувач кафедри _____ _____
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>очна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Загальна кількість:
кредитів – 3
годин – 90
змістових модулів – 2</td><td rowspan="15">Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність
В11 Філологія

Спеціалізація
В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

ОПП
«Переклад з англійської мови та другої іноземної українською»

Рівень вищої освіти:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма підсумкового контролю: залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Український художній переклад: історія та сьогодення» входить до циклу перекладознавчих дисциплін, що формують фахову базу перекладача, і становить собою стислий курс історії становлення перекладацької традиції в Україні. У курсі викладено основні етапи розвитку українського перекладу, окреслено постаті найвидатніших українських перекладачів та їхній творчий доробок. Значну увагу приділено сучасному стану українського перекладу та роботі українських видавництв. Курс також спрямований на розвиток навичок художнього перекладу.

Мета навчальної дисципліни – поглиблення теоретичної бази здобувачів вищої освіти, вироблення навичок критичного осмислення, аналізу і синтезу надбань українського перекладознавства та розвиток навичок перекладу прози й поезії.

Завдання навчальної дисципліни:

– окреслення основних етапів розвитку української перекладацької школи;

– аналіз творчого доробку провідних українських перекладачів;

– порівняння сучасного стану українського перекладознавства з попередніми етапами його розвитку;

– оволодіння основними техніками перекладу прози та поезії під час виконання самостійних перекладів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

– етапи розвитку українського перекладознавства, творчий доробок українських перекладознавців, новаторські ідеї представників української школи перекладознавства XX – початку XXI ст.;

– внесок Івана Франка в розвиток українського перекладознавства; естетичні засади перекладознавчої думки періоду національного відродження 1920-х – початку 1930-х років (праці неокласиків Освальда Бургардта, Михайла Драй-Хмари, Миколи Зерова, Максима Рильського, Павла Филиповича);

– роль перекладу і перекладознавства в умовах «радянської дійсності» 1960–1980-х років (тандем Григорій Кочур – Микола Лукаш; львівська школа перекладачів античної літератури та ін.) і в часи незалежної України (концепція перекладу як чинника націєтворення);

– основні стратегії перекладу прози та поезії;

вміти:

– здійснювати порівняльний аналіз перекладів;

– інтерпретувати текст, зважаючи на історичний та національний колорит оригіналу та перекладу;

– застосовувати набуті теоретичні знання в процесі перекладу текстів різних жанрів;

– готувати та презентувати творчі проєкти (художній переклад);

– брати участь у дискусії, у коректний спосіб відстоювати власну думку;

бути здатним:

– критично оцінювати якість художнього перекладу на основі порівняльного аналізу кількох перекладів одного твору;

– виконувати художній переклад прози з англійської мови українською та з української мови англійською зі збереженням стилю автора й колориту оригіналу;

– обґрунтовувати власні перекладацькі рішення та редагувати художній переклад.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, зокрема:

Ціль 4: забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

Ціль 11: забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;

Ціль 16: сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Традиції української перекладацької школи та засади художнього перекладу

Тема 1. Мовознавчий і літературознавчий методи перекладознавства. Персоналії українських перекладознавців (від минулого до сучасності). Роль Івана Франка у становленні українського перекладознавства.

Мовознавчий і літературознавчий підходи до перекладознавства, їх предмет і методи. Основні персоналії українського перекладознавства від його становлення до сучасності. Роль Івана Франка у становленні української перекладознавчої думки. Аналіз перекладів І. Франка та сучасних перекладів.

Тема 2. Історичний та національний колорит оригіналу та перекладу. Короткий аналіз українського художнього перекладу: від «Енеїди» Івана Котляревського до «Месопотамії» Сергія Жадана.

Історичний і національний колорит оригіналу та засоби його відтворення в перекладі. Основні етапи розвитку українського художнього перекладу: перекладознавча думка неокласиків 1920-х – початку 1930-х років, тандем Григорій Кочур – Микола Лукаш, переклад у часи незалежної України. Порівняння підходів до відтворення колориту в класичному та сучасному перекладі.

Тема 3. Перекладацька традиція. Стилістика перекладу і стилізація в перекладі. Особливості перекладу поетичних текстів. Переклад прозових творів.

Поняття перекладацької традиції та чинники її формування. Стилістика перекладу, стилізація в перекладі та прийоми її досягнення. Відтворення ритму, рими та образності в поетичному перекладі. Специфіка перекладу прозових творів.

Тема 4. Порівняння та критичний аналіз засобів та естетики тексту різних перекладачів (наприклад, твори Шекспіра, По, Данте та інших авторів).

Критерії критичного аналізу якості художнього перекладу. Порівняльний аналіз засобів відтворення естетики оригіналу в різних перекладах одного твору (В. Шекспір, Е. По, Данте та ін.).

Змістовий модуль 2. Розвиток практичних навичок художнього перекладу

Тема 5. Переклад українською прозового твору сучасного англомовного письменника: аналіз засобів, обґрунтування та редагування.

Етапи роботи перекладача над прозовим твором сучасного англомовного письменника. Вплив індивідуального стилю автора на вибір перекладацької стратегії. Обґрунтування перекладацьких рішень, редагування перекладу.

Тема 6. Переклад англійською сучасної української прози: аналіз засобів, обґрунтування та редагування.

Етапи роботи над перекладом сучасної української прози англійською мовою. Труднощі перекладу з української мови англійською, обґрунтування рішень, типові редакторські правки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Традиції української перекладацької школи та засади художнього перекладу										
Тема 1. Мовознавчий і літературознавчий методи перекладознавства. Персоналії українських перекладознавців (від минулого до сучасності). Роль Івана Франка у становленні українського перекладознавства.	4		4			2		2		

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 2. Історичний та національний колорит оригіналу та перекладу. Короткий аналіз українського художнього перекладу: від «Енеїди» Івана Котляревського до «Месопотамії» Сергія Жадана.	4		4							
Тема 3. Перекладацька традиція. Стилістика перекладу і стилізація в перекладі. Особливості перекладу поетичних текстів. Переклад прозових творів.	18		4		14	20				20
Тема 4. Порівняння та критичний аналіз засобів та естетики тексту різних перекладачів (наприклад, твори Шекспіра, По, Данте та інших авторів).	18		4		14	22		2		20
Разом за змістовим модулем 1	44		16		28	44		4		40
Змістовий модуль 2. Розвиток практичних навичок художнього перекладу										
Тема 5. Переклад українською прозового твору сучасного англомовного письменника: аналіз засобів, обґрунтування та редагування.	20		6		14	20		2		18
Тема 6. Переклад англійською сучасної української прози: аналіз засобів, обґрунтування та редагування.	26		8		18	26		4		22
Разом за змістовим модулем 2	46		14		32	46		6		40
Усього годин	**90**		**30**		**60**	**90**		**10**		**80**

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми / види занять	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Традиції української перекладацької школи та засади художнього перекладу			
1	**Тема 1.** Мовознавчий і літературознавчий методи перекладознавства. Персоналії українських перекладознавців (від минулого до сучасності). Роль Івана Франка у становленні українського перекладознавства.	4	2
2	**Тема 2.** Історичний та національний колорит оригіналу та перекладу. Короткий аналіз українського художнього перекладу: від «Енеїди» Івана Котляревського до «Месопотамії» Сергія Жадана.	4	–
3	**Тема 3.** Перекладацька традиція. Стилістика перекладу і стилізація в перекладі. Особливості перекладу поетичних текстів. Переклад прозових творів.	4	–
4	**Тема 4.** Порівняння та критичний аналіз засобів та естетики тексту різних перекладачів (наприклад, твори Шекспіра, По, Данте та інших авторів).	4	2
Змістовий модуль 2. Розвиток практичних навичок художнього перекладу			
5	**Тема 5.** Переклад українською прозового твору сучасного англомовного письменника: аналіз засобів, обґрунтування та редагування.	6	2
6	**Тема 6.** Переклад англійською сучасної української прози: аналіз засобів, обґрунтування та редагування.	8	4
Усього годин		**30**	**10**

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Традиції української перекладацької школи та засади художнього перекладу			
1	**Тема 3.** Аналіз трьох перекладів англійською фрагментів текстів (200–300 слів) сучасних українських письменників (за вибором здобувача). Критичний аналіз засобів, збереження стилю автора та поетики, підготовка презентації аналізу.	14	20
2	**Тема 4.** Аналіз трьох перекладів українською поезії Е. По «The Raven». Критичний аналіз засобів, збереження стилю автора та поетики, підготовка презентації аналізу.	14	20
Змістовий модуль 2. Розвиток практичних навичок художнього перекладу			
3	**Тема 5.** Переклад українською фрагмента (200–300 слів) прозового твору сучасного англомовного письменника, аналіз засобів, обґрунтування та редагування.	14	18

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
4	**Тема 6.** Переклад англійською фрагмента (200–300 слів) прозового твору сучасного українського письменника, аналіз засобів, обґрунтування та редагування.	18	22
Усього годин		**60**	**80**

Визнання результатів, отриманих в системі неформальної/інформальної освіти

В рамках опанування цієї навчальної дисципліни здобувач може пройти освітні або професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси на масових платформах чи у системі громадянської освіти.

Орієнтовний перелік курсів, які дотичні змісту цієї навчальної дисципліни:

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
ABC Center (Львів)	Тонкощі художнього перекладу (ЗМ 1, теми 3, 4)	https://abc-lviv.com.ua/shkola-perekladu/tonkoshchi-khudozhnoho-perekladu
Літосвіта	Літературний переклад (ЗМ 1, теми 3, 4; ЗМ 2, тема 5)	https://litosvita.com/translation/

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова»:
https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

– **словесні методи:** пояснення, бесіда, дискусія, обговорення найскладніших і суперечливих питань художнього перекладу;

– **наочні методи:** ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація автентичних текстів, презентація результатів самостійної роботи;

– **практичні методи:** вправи на виконання письмового перекладу художніх текстів, порівняльний аналіз перекладів, робота зі словниками, робота з основною і додатковою літературою, робота в мережі Інтернет.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання перекладів, виконаних на практичних заняттях, оцінювання завдань самостійної роботи (порівняльного аналізу перекладів, презентацій, власних перекладів).

Періодичний контроль: контрольна робота за кожним змістовим модулем: КР 1 (0–10 балів) – усна відповідь на одне з питань та порівняльний аналіз фрагментів перекладів художнього твору; КР 2 (0–10 балів) – письмовий переклад фрагмента (200–300 слів) прозового твору з коментарем та обґрунтуванням способів перекладу і перекладацьких рішень.

Підсумковий контроль: залік, який виставляється за сумою балів поточного та періодичного контролю.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид контролю	Кількість балів
Робота на практичних заняттях та завдання самостійної роботи за кожною темою (Т1–Т4)	0–10 балів
Робота на практичних заняттях та завдання самостійної роботи за кожною темою (Т5–Т6)	0–20 балів
Контрольна робота за змістовим модулем (КР 1, КР 2)	0–10 балів

Вид контролю	Бали	Критерії оцінювання художнього перекладу та перекладацького аналізу
Робота на практичних заняттях та завдання самостійної роботи за кожною темою (Т1–Т4)	9–10	Переклад повний, точний і художньо адекватний; збережено стиль автора, образність, тон і колорит оригіналу; дотримано норм мови перекладу; перекладацькі рішення переконливо обґрунтовано; відповідь на питання повна й аргументована.
	8	Переклад загалом точний, але трапляються окремі лексичні або стилістичні помилки, що не спотворюють змісту; образність частково втрачено; обґрунтування недостатньо повне.
	6–7	Зміст оригіналу передано в цілому, проте наявні буквалізми, порушення норм мови перекладу, втрати стилю та колориту; коментар поверховий.
	4–5	Переклад неповний, зі значними смисловими викривленнями; відсутні навички аналізу художнього тексту та перекладу.
	0–3	Завдання не виконано або виконано з грубими помилками, що унеможливлюють розуміння змісту; виявлено плагіат або використання машинного перекладу без редагування.
Робота на практичних заняттях та завдання самостійної роботи за кожною темою (Т5–Т6)	18–20	Переклад повний, точний і художньо адекватний; збережено стиль автора, образність, тон і колорит оригіналу; дотримано норм мови перекладу; перекладацькі рішення переконливо обґрунтовано; відповідь на питання повна й аргументована.
	15–17	Переклад загалом точний, але трапляються окремі лексичні або стилістичні помилки, що не спотворюють змісту; образність частково втрачено; обґрунтування недостатньо повне.

Вид контролю	Бали	Критерії оцінювання художнього перекладу та перекладацького аналізу
	12–14	Зміст оригіналу передано в цілому, проте наявні буквалізми, порушення норм мови перекладу, втрати стилю та колориту; коментар поверховий.
	7–11	Переклад неповний, зі значними смисловими викривленнями; відсутні навички аналізу художнього тексту та перекладу.
	0–6	Завдання не виконано або виконано з грубими помилками, що унеможливлюють розуміння змісту; виявлено плагіат або використання машинного перекладу без редагування.
Контрольна робота за змістовим модулем (КР 1, КР 2)	9–10	Переклад повний, точний і художньо адекватний; збережено стиль автора, образність, тон і колорит оригіналу; дотримано норм мови перекладу; перекладацькі рішення переконливо обґрунтовано; відповідь на питання повна й аргументована.
	8	Переклад загалом точний, але трапляються окремі лексичні або стилістичні помилки, що не спотворюють змісту; образність частково втрачено; обґрунтування недостатньо повне.
	6–7	Зміст оригіналу передано в цілому, проте наявні буквалізми, порушення норм мови перекладу, втрати стилю та колориту; коментар поверховий.
	4–5	Переклад неповний, зі значними смисловими викривленнями; відсутні навички аналізу художнього тексту та перекладу.
	0–3	Завдання не виконано або виконано з грубими помилками, що унеможливлюють розуміння змісту; виявлено плагіат або використання машинного перекладу без редагування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так і викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

Зразки матеріалів для контрольних робіт

Зразок тексту для перекладу

"As you can surely imagine, here in desperation we often ask ourselves, "Why, o, why we need war, why people can not live in peace, why does everything have to be destroyed?"

The question is understandable, but yet no one has found the right answer. Yeah, why does it in England make bigger and bigger planes, harder bombs, and at the same time build apartment blocks? Why spend millions every day for the war, and in medicine, the artists, the poor no cents? Why do some people have to be hungry, but in other parts of the world is rotting surplus food? Oh, why are people so mad?

I do not think that just great people - the state rulers and capitalists – are guilty for the war. Oh no, and the little man is just as guilty, otherwise people would have rebelled already! The people there are just the urge to destroy, to kill and rampage.

As long as all of humanity - without exception - does not transform completely, the war will burn and everything that was built, grown and cared for, will be destroyed, and then starts all over again!"

(From the Diary of Anne Frank)

Приклад елементів для аналізу

This excerpt from The Diary of Anne Frank contains several stylistic features that can be difficult to translate because they depend on emotion, rhetoric, or cultural and linguistic nuances. Here are the main ones:

Stylistic feature	Example from the text	Why it is difficult to translate
Rhetorical questions	"Why, o, why we need war?"; "Why are people so mad?"	These questions express frustration rather than seek answers. Different languages use different structures and levels of emotional intensity for rhetorical questions.
Repetition (Anaphora)	Repeated use of "Why" at the beginning of several questions	The repetition creates rhythm and emphasizes Anne's despair. A translator must preserve both the repetition and the natural flow of the target language.
Exclamation	"Oh, why are people so mad!"; "Oh no!"	Interjections like "Oh" carry emotional force, but their equivalents may sound too dramatic or too weak in another language.
Emotive language	"desperation," "destroy," "hungry," "mad," "kill," "rampage"	These words evoke strong emotions. Finding words with the same emotional intensity can be challenging because connotations differ across languages.
Metaphor	"the war will burn"	War is described as if it were a fire. Some languages may not use the same metaphor naturally, so translators must decide whether to keep or adapt it.
Contrast (Antithesis)	"people cannot live in peace" vs. "everything has to be destroyed"; "hungry" vs. "rotting surplus food"	The sharp contrasts strengthen the moral argument. Preserving the balance and impact of these oppositions can be difficult.
Parallelism	"built, grown and cared for"	The parallel structure gives the sentence rhythm and emphasizes everything lost in war. Equivalent parallel forms may not exist in every language.

Stylistic feature	Example from the text	Why it is difficult to translate
Enumeration (Listing)	"to destroy, to kill and rampage"	The list increases emotional intensity. Translators must preserve both the meaning and the escalating effect.
Inclusive pronouns	"we often ask ourselves"; "all of humanity"	These expressions create a sense of shared responsibility. Pronoun systems differ among languages, which may affect the sense of inclusiveness.
Hyperbole (Exaggeration)	"everything has to be destroyed"; "all of humanity"	These are not literal statements but emphasize the scale of suffering. Some languages may interpret them more literally, reducing their rhetorical effect.
Tone	Reflective, emotional, and accusatory	Maintaining the same tone while keeping the translation natural is one of the greatest challenges, especially because tone depends on vocabulary, sentence structure, and cultural expectations.

11. Питання до підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте мовознавчий підхід до перекладознавства: предмет і методи дослідження.
2. Охарактеризуйте літературознавчий підхід до перекладознавства: предмет і методи дослідження.
3. У чому полягає принципова відмінність між мовознавчим і літературознавчим методами аналізу перекладу?
4. Назвіть основні персоналії українського перекладознавства від його становлення до сучасності.
5. Яку роль відіграв Іван Франко у становленні української перекладознавчої думки?
6. Проаналізуйте перекладацьку практику Івана Франка на конкретних прикладах.
7. Порівняйте перекладацькі принципи Івана Франка з підходами сучасних українських перекладачів.
8. Що таке історичний колорит оригіналу і якими засобами він відтворюється в перекладі?
9. Що таке національний колорит оригіналу і в чому специфіка його передачі цільовою мовою?
10. Охарактеризуйте «Енеїду» Івана Котляревського як явище перекладацької та літературної традиції.
11. Проаналізуйте засоби відтворення історичного й національного колориту у творі Сергія Жадана «Месопотамія».
12. Порівняйте підходи до відтворення колориту в класичному та сучасному українському художньому перекладі.
13. Що таке перекладацька традиція і які чинники впливають на її формування?
14. Розкрийте поняття стилістики перекладу.
15. Що таке стилізація в перекладі та якими прийомами вона досягається?
16. Назвіть основні особливості перекладу поетичних текстів.

17. Якими є головні труднощі відтворення ритму, рими та образності під час перекладу поезії?

18. Охарактеризуйте специфіку перекладу прозових творів на відміну від поетичних.

19. Порівняйте засоби відтворення естетики оригіналу різними перекладачами одного твору (наприклад, перекладів Шекспіра).

20. Порівняйте перекладацькі стратегії у відтворенні творів Едгара По різними перекладачами.

21. Порівняйте перекладацькі стратегії у відтворенні творів Данте різними перекладачами.

22. На основі яких критеріїв здійснюється критичний аналіз якості художнього перекладу?

23. Якими є основні етапи роботи перекладача над перекладом прозового твору сучасного англомовного письменника?

24. Якими перекладацькими засобами обґрунтовуються рішення під час перекладу сучасної англомовної прози українською мовою?

25. Якою є роль редагування на завершальному етапі художнього перекладу?

26. Якими є основні етапи роботи перекладача над перекладом сучасної української прози англійською мовою?

27. Якими перекладацькими засобами обґрунтовуються рішення під час перекладу сучасної української прози англійською мовою?

28. Якими є типові редакторські правки під час перекладу прози англійською мовою?

29. Порівняйте труднощі перекладу прози з англійської українською та з української англійською.

30. Яким чином індивідуальний стиль автора оригіналу впливає на вибір перекладацької стратегії?

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			
Т1	Т2	Т3	Т4	КР 1	Т5	Т6	КР 2	
10	10	10	10	10	20	20	10	**100**

Сума балів = Т1 + Т2 + Т3 + Т4 + КР 1 + Т5 + Т6 + КР 2 = 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 20 + 20 + 10 = 100 балів.

Т1 … Т6 – теми; КР 1, КР 2 – контрольні роботи за змістовими модулями (періодичний контроль).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90–100	**A**	відмінно	зараховано
85–89	**B**	добре	
75–84	**C**		
70–74	**D**	задовільно	
60–69	**E**		
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання для загальної оцінки за навчальною дисципліною

Оцінка за національною шкалою	**Теоретична підготовка**	**Практична підготовка**
	Здобувач освіти	
90–100 / зараховано	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з історії українського перекладу, повно та системно розкриває зміст питань; вільно оперує фактами та іменами; виявляє цінні творчі ідеї.	виконує повний і художньо адекватний переклад, зберігаючи стиль і колорит оригіналу; здійснює ґрунтовний порівняльний аналіз перекладів; переконливо обґрунтовує перекладацькі рішення.
75–89 / зараховано	достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал, виявляючи творчий підхід; припускається однієї-двох несуттєвих помилок.	виконує переклад адекватно, з поодинокими неточностями, що не впливають на передачу змісту і стилю; обґрунтовує більшість перекладацьких рішень.
60–74 / зараховано	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; припускається двох і більше суттєвих помилок; відповідь недостатньо повна й систематизована.	передає зміст оригіналу в цілому, але з буквалізмами, втратами стилю та колориту; аналіз поверховий.
35–59 / не зараховано з можливістю повторного складання	демонструє лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.	не спроможний виконати переклад без суттєвих викривлень змісту; виконує окремі завдання лише за допомогою викладача.
0–34 / не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Примітка: максимальна кількість балів за кожною темою та контрольною роботою вказана в п. 12.

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Раєвська І. В. Робоча програма навчальної дисципліни «Український художній переклад: історія та сьогодення» для другого (магістерського) рівня

вищої освіти, спеціальності В11 Філологія, спеціалізації В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», освітньо-професійної програми «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською». Одеса : ОНУ, 2026. 16 с.

2. Раєвська І. В. Силабус навчальної дисципліни «Український художній переклад: історія та сьогодення» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності В11 Філологія, спеціалізації В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», освітньо-професійної програми «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською». Одеса : ОНУ, 2026.

14. Рекомендована література

Основна

1. Кикоть В. М. Українські перекладачі : матеріали до курсів «Художній переклад» та «Історія перекладу» : навч. посіб. Київ : Кондор, 2024. 240 с.

2. Стріха М. Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням. Київ : Дух і Літера, 2020.

Додаткова

3. Дубенко О. Ю. Національні поетичні картини світу у лінгвокогнітивному та перекладознавчому аспектах : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.15, 10.02.16. Київ, 2019.

4. Зорівчак Р. Внесок Григорія Кочура до історії українського художнього перекладу : до 95-річчя від дня народження. Записки Наукового товариства імені Шевченка. Львів, 2003. Т. 246 : Праці Філологічної секції. С. 554–567.

5. Коломієць Л. В. Тенденції розвитку поетичного перекладу. Вісник Сумського державного університету. Серія «Філологічні науки». 2006. № 3, т. 1. С. 162–168.

6. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків, 2012. 376 с.

7. Туришева О. О. (уклад.) Історія перекладу. Ч. І : конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 48 с.

8. Шмігер Т. В. Історія українського перекладознавства XX сторіччя. Київ : Смолоскип, 2008. 342 с. URL: http://shmiher.ho.ua/works/shmiher_istoriya_perekladoznavstva.pdf

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Літакцент : інтернет-видання про сучасну українську літературу. URL: http://litakcent.com

2. Translation Journal : онлайн-журнал для перекладачів. URL: https://translationjournal.net

3. Ukrainian Literature: A Journal of Translations : журнал англомовних перекладів української літератури. URL: http://sites.utoronto.ca/elul/Ukr_Lit/

4. Всесвіт : український журнал іноземної літератури. URL: https://www.vsesvit-journal.com